

Evje og Hornnes kommune
- hjertet i Agder

Forslag til kommuneplanens
Samfunnsdel 2024-2034

Offentlig ettersyn 24.09.2024 - 05.11.2024

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

2 Føringer - "Sammen mot et felles mål"

3 Grunnlag for politisk prioritering

3.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

4 Visjon - "Hjertet i Agder"

5 Overordnet målsetting

6 Satsingsområder

6.1 Attraktiv og livskraftig kommune

6.2 Verdiskaping og bærekraft

6.3 Utdanning og kompetanse

7 Arealstrategi

7.1 Føringer for kommunens arealplanlegging

8 Oppfølging av samfunnsdelen

1 Innledning

Foto: Evje og Hornnes kommune

Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig styringsverktøy for Evje og Hornnes kommune. Verden er i stadig endring. Økt globalisering, klimaendringer, miljøutfordringer, bærekraft, teknologi og digitalisering og demografi er eksempler på endringer som vi som kommune må ta med i betraktningene når vi utarbeider en strategisk plan som kommuneplanens samfunnsdel.

Planen skal legge grunnlag for en bærekraftig og framtidsrettet utvikling. Vi ønsker å skape et samfunn der innbyggerne trives og næringslivet blomstrer. Dette skal vi gjøre samtidig som vi tar vare på natur og miljø. Planen skal danne en helhetlig visjon for kommunen, som gir retning for alt vi gjør.

Kommunen leverer tjenester og utfører forvaltningsoppgaver på en rekke områder. Satsingsområdene i samfunnsdelen erstatter ikke det løpende arbeidet kommunen gjør, men viser hvilke områder som skal ha særskilt prioritet i denne valgperioden.

Politikerne har en sentral rolle i å fatte beslutninger om arealbruk, og de må balansere ulike hensyn – fra boligbygging til vern av natur og landbruksarealer. Arealstrategien i samfunnsdelen beskriver hvordan vi skal forvalte og utvikle arealene i kommunen og den gir føringer for kommende revisjon av kommuneplanens arealdel.

Utfordringer i planperioden

- **Kommuneøkonomi**

Forholdet mellom oppgaver som skal løses og tilgjengelige ressurser i form av penger, mennesker og kompetanse vil sannsynligvis bli utfordrende i planperioden. Konkurransen om arbeidskraften vil bli hardere.

- **Demografi**

Andelen barn og unge voksne i befolkningen går ned, mens andelen eldre øker. Det blir færre personer i arbeidsfør alder i forhold til pensjonister.

- **Sosial ulikhet**

Flere står utenfor arbeidsliv og utdanning. Dette kan være med å gi dårligere livskvalitet for den enkelte, og er dyrt for fellesskapet. Vi har en høy andel barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt og en økning i innbyggere som trenger stønad til livsopphold. Det å sørge for at spesielt unge ikke faller utenfor vil derfor være særs viktig.

- **Omstillingsevne**

Kommunen må omstille seg i takt med samfunnet rundt oss og i tråd med nasjonale føringer. Digitalisering vil være et av verktøyene vi må benytte for å oppnå effektivisering av våre tjenester. Dette vil kreve kompetanse, ressurser og evne til omstilling. I all kommunal virksomhet vil det være viktig å effektivisere drift, redusere klimagassutslipp og hindre tap av naturmangfold.

2 Føringer - "Sammen mot et felles mål"

Foto: Siv Therese Kile Lie

Hvert fjerde år legger regjeringen frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. I forventningene for 2023-2027 legger regjeringen vekt på 2030-agendaen. Norge har sluttet seg til 2030-agendaen med 17 mål for å fremme en sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling. Som samfunnsutviklere, tjenesteytere og planmyndigheter er kommunen en avgjørende del av planen for å lykkes med å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet.

Utfordringsbilde

Jf. nasjonale forventninger er de største utfordringene i Norge, når det kommer til å nå bærekraftmålene, knyttet til reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. I tillegg møter kommunene andre store samfunnsutfordringer på grunn av en aldrende befolkning og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenesteområder. Raske endringer kan gi behov for større grad av beredskap og fleksibilitet i planleggingen.

Samarbeid

Fylkeskommunen har som regional utvikler, ambisjoner om å ta hele Agder i bruk. Regionplan Agder er et viktig styringsdokument for prioriteringer og satsinger i fylkeskommunal regi. Det er utarbeidet en samarbeidsavtale

mellom fylkeskommunen og kommunen som legger til rette for samhandling og samskaping for å nå våre målsettinger. Avtalen prioriterer samarbeid innenfor flere områder, blant andre utdanning og levekår, miljøvennlig energi, næringsutvikling og mobilitet.

Evje og Hornnes samarbeider med andre om utføring av noen kommunale tjenester slik som brann, renovasjon, museum, IKT, barnevern og PPT. Kommunen er også medlem av Setesdal interkommunalt politisk råd, SIPR.

Kommunens økonomi og evne til å løse oppgaver i samspill med lokalsamfunnet, nabokommuner og myndigheter skal være en viktig del av en bærekraftig utvikling for Evje og Hornnes.

Prioriterte mål i Evje og Hornnes

Kommunen vil ha ekstra fokus på disse bærekraftsmålene i planperioden:

Oversikt over alle bærekraftsmålene

Her er en oversikt over alle FNs bærekraftsmål:

Foto: FN

3 Grunnlag for politisk prioritering

Foto: Siv Therese Kile Lie

Kommunestyret har gjennom to politiske verksted jobbet med kommunens utfordringsbilde. Grunnlaget for politiske prioriteringer bygger på kommunens utfordringsbilde og det kommunen har i dag av tiltak.

Levekårsutfordringer

Folkehelseprofilen viser at kommunen har flere utfordringer innen området levekår. Det går spesielt på andel barn av enslige forsørgere, samt andel barn som bor i familier med vedvarende lavinntekt. Aktivitetstilbud i ulike former og omfang vil være viktig for å gi et allsidig tilbud, slik at en treffer alle deler av befolkningen og motvirker at noen faller utenfor aktiviteter av økonomiske årsaker. Arbeidslivsrettede tiltak og fortsatt god oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte og de som står i fare for å bli det, må fortsatt ha fokus i arbeidet med å motvirke sosiale helseforskjeller.

Kommunen har fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid innenfor og på tvers av de ulike sektorene. Det vil være viktig å videreføre det gode samarbeidet for å bidra til koordinerte tjenester og trygghet i befolkningen. Det er fokus på forebygging gjennom tidlig innsats og trivsel hos barn og unge for å skape et godt grunnlag i det helsefremmende arbeidet. På nasjonalt nivå har psykiske plager og mestringslidelser vært økende de siste årene. Tallene for vår kommune ligger under nasjonalt nivå, og det er derfor viktig at kommunen opprettholder fokus på forebygging, livsmestring og normalisering i ulike livsfaser.

Folkehelseundersøkelsen i Agder som ble gjennomført i 2019 og den årlige elevundersøkelsen viser at en stor del av kommunens innbyggere trives i nærmiljøet, føler trygghet og tilhørighet, deltar i ulike aktiviteter og opplever sosial støtte. Barnehage og skole har fokus på utvikling av et godt og inkluderende barnehage- og skolemiljø med vektlegging av gode relasjoner og aktiviteter der alle kan bidra til trivsel og følelse av å høre til i et fellesskap. Det er viktig at man har aktivitetstilbud i ulike former og omfang for å motvirke at noen faller utenfor.

Det må være fokus på samordning og samarbeid mellom tjenestene i kommunen, slik at man sammen kan legge til rette for fortsatt gode oppvekstvilkår. Kommunen skal arbeide for å sikre gode levekår for alle innbyggere. Dette inkluderer blant annet tiltak for sosial inkludering og rimelig boligtilgang.

Endringer i befolkningssammensetning

Det fødes færre barn, samtidig som eldre utgjør en stadig større andel av befolkningen. Denne utviklingen vil stille offentlig sektor overfor store utfordringer i årene som kommer. Det blir blant annet færre i arbeidsfør alder per pensjonist. Det vil ha betydning å jobbe for en befolkningssammensetning med innbyggere i alle aldersgrupper, samt ha fokus på å opprettholde og skape sosiale møteplasser og arbeidsplasser. Møteplasser som inkluderer mennesker på tvers av generasjoner kan være et viktig bidrag for å skape et mer aldersvennlig samfunn. Eldre mennesker er også en viktig ressurs for samfunnet, blant annet bidrar de stort som frivillige.

Kommunen må balansere behovene for tjenester, investeringer og drift innenfor gitte økonomiske rammer. Ved å ha finansielle måltall som setter grenser for bruk av midler, sikrer kommunen ansvarlig økonomisk styring og bærekraftig bruk av ressursene. En god kobling mellom samfunnsdel, handlingsdel og økonomiplan er avgjørende for å realisere kommunens mål og prioriteringer.

Når vi ser framover, vil utfordringer på noen av våre tjenesteområder gjøre at handlingsrommet blir trangt. Det kan bli utfordrende å opprettholde god kvalitet på våre tjenester, og det vil bli behov for rasjonalisering og omlegging for å møte innbyggernes behov. Handlingsrommet for å sette i gang nye tiltak utover dagens nivå vil være begrenset.

Kommunen ønsker å styrke Evje som regionsenter og øke kompetansen i etablert næringsliv. Reiseliv og turisme har vært et satsningsområde, og sammen med andre kommuner i Setesdal bærer Evje og Hornnes stolt merket for bærekraftig reisemål.

Klima og energi-mål

Evje og Hornnes har gjennom sin kommunedelplan for klima og energi målsettinger for å redusere klimagassutslipp, fremme bærekraftig energiforbruk og produksjon, og tilpasse samfunnet til klimaendringer. En klimaambisiøs og miljøvennlig drift av tjenestefunksjoner som helse, skole og renovasjon vil påvirke energibruk og klimagassutslipp fra bygningsmasse, fra transport og andre kommunale tjenester. Gjennom innkjøp har kommunen en mulighet til å etterspørre og stille krav til klimavennlige varer og tjenester og dermed påvirke leverandører.

Kommunen er i tillegg en stor forvalter av bygningsmasse. Kommunens egne bygg- og anleggsprosjekter kan gi betydelige utslippsreduksjoner og energibesparelse, og gi en signaleffekt i samfunnet ovenfor brukere og leverandører ved å ta i bruk nye standarder og ny teknologi.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sivile beredskap og fokuset på sivil beskyttelse er, i likhet med forsvarsberedskapen, bygget ned over tid. I den senere tid oppleves en økende forståelse for at også det norske sivile samfunn påvirkes og utfordres av hendelser forårsaket av blant annet klimaendringer, naturnedbygging og, ikke minst, tilspissede geopolitiske situasjoner ute i verden. Hendelser som, sett i et beredskapsperspektiv, også kan ramme Norge - og Evje og Hornnes.

Sårbart

Den sivile kritiske infrastruktur er kanskje mer sårbar enn noen sinne. Fordi alle i samfunnet har gjort seg så avhengig av den. Spesielt med tanke på digital/elektronisk kommunikasjon, kraft, vann og forsyning (matvaresikkerhet). Mens samfunnet har gjort seg mer avhengig av at den kritiske infrastrukturen fungerer hele tiden, har risikofaktorer som følger av for eksempel klimaendringer, geopolitiske hendelser, nedbygging av natur/matjord økt dens sårbarhet. Samtidig fortsetter utbygging og utvikling på disse områdene raskt, og det uten særlig fokus på å samtidig sikre den.

Sivil beredskap

God samfunnssikkerhet handler om et samfunns evne til å ta vare på liv og helse, dekke grunnleggende behov for innbyggerne og opprettholde viktige funksjoner under ulike påkjenninger. God samfunnssikkerhet forutsetter forebygging av uønskede hendelser og beredskap som reduserer skadevirkningene når noe likevel går galt. De mange år med kanskje for lite fokus på sivil beredskap har medført et voldsomt etterslep på å trygge og sikre sivil infrastruktur for å gjøre samfunnet og innbyggerne mest mulig robust og forberedt på å møte utilsiktede og tilsiktede hendelser som truer/utfordrer sikkerheten. Kommunen må ha fokus på å ivareta nasjonale føringer og krav innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, og hvis mulig gjerne være en pådriver for at fokus på sivil beredskap og beskyttelse tas på alvor.

Krever samordning

Kommunene er en viktig del av den totale samfunnsberedskapen. En trygg, sikker og bærekraftig utvikling av kommunen forutsetter at arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er helhetlig, systematisk og tilpasset et komplekst og skiftende risiko- og sårbarhetsbilde. Sårbarhet i lokalsamfunnet og innbyggernes sikkerhet er et tema som krever samordning og helhetstenkning på tvers av sektorene i kommunen. En årvåken og risikoerkjennende kultur er avgjørende for å lykkes.

4 Visjon - "Hjertet i Agder"

Foto: Siv Therese Kile Lie

«Hjertet i Agder» er visjonen for Evje og Hornnes kommune.

Vi skal være et pulserende senter for indre Agder. Vi skal bygge opp om kommunene rundt oss, like mye som vi bygger opp vår egen.

Målet er å skape vekst i hele regionen, øke folketallet og vise at når man står sammen, står man sterkere.

Våre verdier er:

- Åpenhet
- Trygghet
- Engasjement
- Utvikling

5 Overordnet målsetting

Foto: Siv Therese Kile Lie

Hovedmålet i “Regionplan Agder 2030” er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Evje og Hornnes kommune skal ta ansvar for bærekraft gjennom en helhetlig tilnærming som balanserer økonomisk vekst, sosiale forhold og miljø- og klimahensyn.

Vår overordnede målsetting er derfor:

“Sammen skaper vi et bærekraftig og livskraftig samfunn.”

Sammen:

Understreker fellesskapet og samarbeidet mellom innbyggere, næringsliv, organisasjoner, frivilligheten, myndigheter, andre kommuner og kommunen selv. Vi skal samhandle for å oppnå våre mål.

Bærekraftig:

Vi fokuserer på å ta vare på miljøet, økonomien og sosiale forhold. Vi ønsker å legge til rette for en utvikling som ikke går på bekostning av fremtidige generasjoner.

Livskraftig:

Dette handler om å skape et samfunn der folk trives, der det er gode muligheter for arbeid, utdanning, kultur og fritid. Vi vil at Evje og Hornnes og regionen skal være et sted der folk ønsker å bo og jobbe.

Vil du lese “Regionplan Agder 2030”?

Planen finner du på nettsidene til Agder fylkeskommune:

Gå til planen

6 Satsingsområder

Foto: Siv Therese Kile Lie

Kommunen legger opp til tre satsingsområder.

De tre satsingsområdene er:

- Attraktiv og livskraftig kommune
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse

Målsettinger

Satsingsområdene skal følge opp politikernes prioritering av disse fire målsettingene:

1. Redusere sosial ulikhet
2. Skape et aldersvennlig samfunn
3. Skape trygge og gode oppvekstsvilkår
4. Økt fokus på tidlig innsats og forebygging gjennom hele livet

Videre oppfølging

Satsingsområdene følger opp kommunens visjon og overordnet målsetting. De viser hvordan vi ønsker kommunen skal se ut i 2034 og hvordan vi planlegger å komme dit. De peker også på forventninger kommunen har til samarbeid med andre offentlige aktører, næringslivet og frivilligheten.

Hvordan satsingsområdene konkret skal følges opp, avklares gjennom arbeidet med tiltak og prioriteringer i økonomiplanen, samt gjennom temaplaner og strategier.

Attraktiv og livskraftig kommune

Slik vil vi ha det

Foto: Siv Therese Kile Lie

I 2034 er Evje og Hornnes en attraktiv kommune å bo i, jobbe i og besøke. Gode lokalsamfunn har stor betydning for livskvalitet, tilhørighet og folkehelse. Vi vil ha et samfunn hvor vi har et inkluderende miljø for alle, uavhengig av etnisitet og alder.

Gode møteplasser

Nærhet og gode møteplasser bidrar til samarbeid, nytenking og verdiskaping. Nye offentlige bygg planlegges for sambruk og samling av flere funksjoner, og er lokalisert slik at Evje sentrum styrkes og transportbehovet reduseres. Det legges vekt på universell utforming og inkluderende løsninger. Fortetting og gjenbruk av eksisterende utbyggingsområder skal ivareta både miljømessige, sosiale og kulturhistoriske verdier. Nye utbyggingsområder skal være tilpasset et endret klima.

Psykisk og fysisk helse

Det er godt kjent at helse og fysiske omgivelser er tett knyttet sammen, og de positive effektene som natur og grønne omgivelser har på menneskers livskvalitet er godt dokumentert. Dette gjelder alle mennesker, uansett

alder. Faktorer som nærhet til butikk og tjenester, gang- og sykkelveier, offentlig transport og nærmiljøets generelle attraktivitet bidrar til økt fysisk aktivitet. I 2034 skal flere i Evje og Hornnes bo i gangavstand til dagliglivets gjøremål. Samarbeid om levekår og stedsutvikling skal bidra til bedre helse og mindre sosiale forskjeller.

Aldersvennlig stedsutvikling

Aldersvennlig stedsutvikling handler grunnleggende sett om å skape fysiske omgivelser som gjør det mulig for eldre å være aktive samfunnsdeltakere så lenge som mulig, også den dagen helsa begynner å skranke. Selv om vi kaller det aldersvennlig stedsutvikling handler det ikke kun om tiltak rettet mot eldre. Både forskning og praktisk erfaring viser at det som er bra for eldre som regel er godt for alle.

Tilgang på bolig

I 2034 er det god tilgang på boliger i ulike prisklasser som er tilrettelagt for å kunne bo i eget hjem hele livet. Alle innbyggere har likeverdige muligheter til å delta i samfunnet. Det er lite tradisjon i Norge for å bygge bofellesskap eller andre boligtyper som legger aktivt opp til at det sosiale nettverket kan motvirke ensomhet. Det bør derfor være et politisk satsingsområde å stimulere til utvikling av nye boformer, med gode fellesarealer inne og ute.

Arealplanlegging

Arealbruksendringer og nedbygging av natur er den største trusselen mot både naturmangfold og jordvern, og kunnskap er en forutsetning for å kunne ivareta viktige verdier. Gjennom god arealplanlegging skal kommunen ivareta naturmangfoldet og leveområdene til sårbare arter, ha fokus på samfunnssikkerhet, hindre nedbygging av myr og dyrket/dyrkbar mark.

Slik gjør vi det

1. Tilpasser eksisterende boliger og bygger nye alternative boformer som inkluderer eldre.
2. Utvikler steder med funksjonsblanding av boliger, arbeidsplasser og tjenestetilbud som er universelt utformet.
3. Lokaliserer nye boliger og tjenestetilbud slik at flest mulig har gang- eller sykkelavstand til daglige gjøremål.
4. Ivaretar næringslivets behov for areal, og legger til rette for at virksomheter med mange besøkende lokaliseres i Evje sentrum.
5. Utvikler aktiviserende, trygge og inkluderende uterom og lavterskel møteplasser.
6. Legger til rette for at flere benytter seg av miljøvennlige alternativer for transport.
7. Sikrer grøntområder og vassdrag, og skaper gode koblinger mellom møteplasser og nærturområder.
8. Samarbeider tett med frivilligheten.
9. Prioriterer systematisk folkehelsearbeid, tverrfaglig samhandling, forebygging og tidlig innsats for barn og unge.

Sentrale bærekraftsmål

Verdiskaping og bærekraft

Slik vil vi ha det

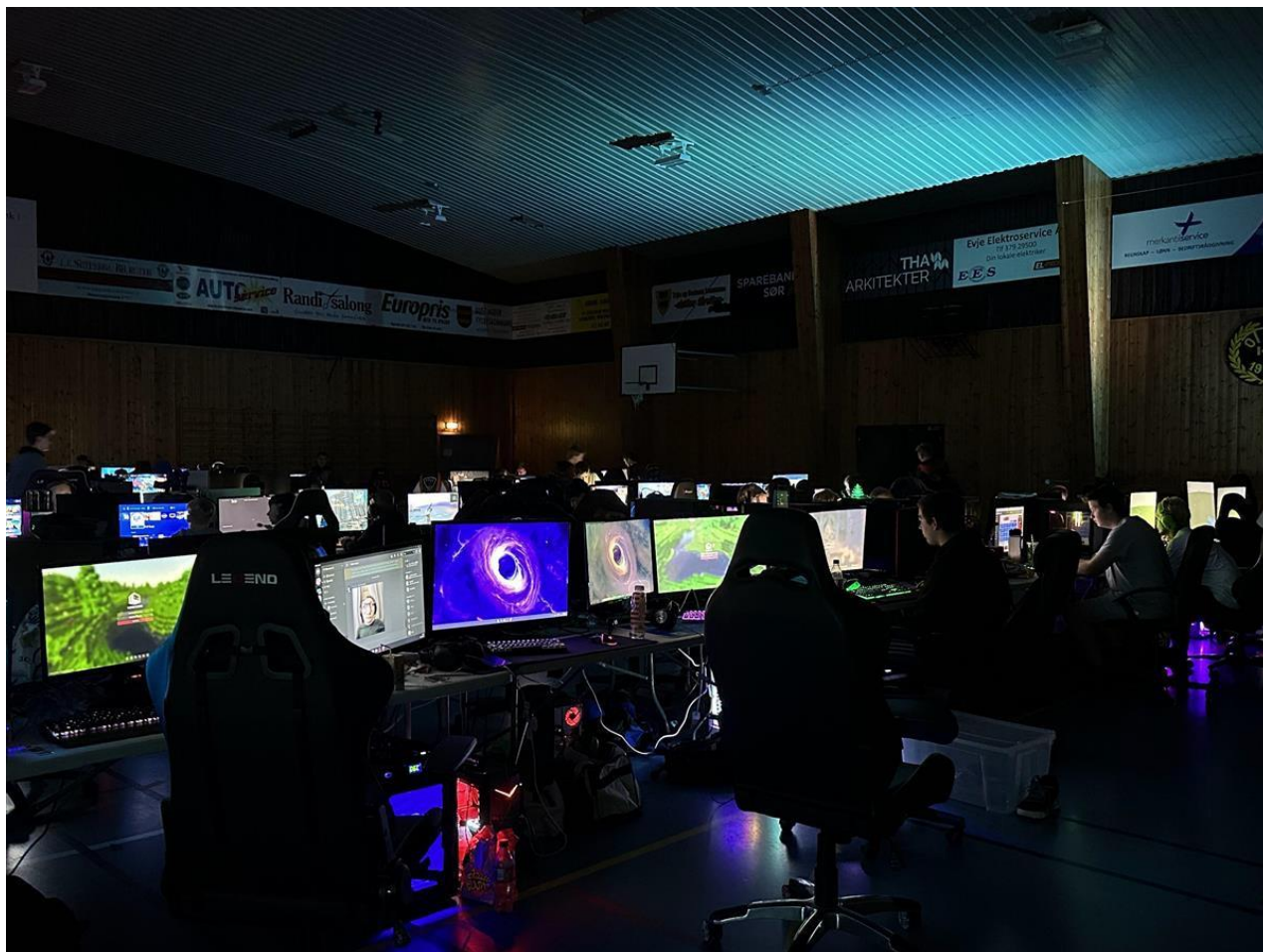

Foto: Siv Therese Kile Lie

I 2034 har Evje og Hornnes styrket sin posisjon som regionsenter og er en attraktiv reiselivs- og opplevelsesdestinasjon. Kommunen har fått flere arbeidsplasser, både offentlige og private. Det er større omsetning, utvalg og variasjon innen handel. Evje fremstår som et handelssenter hvor det alltid er mye liv og røre i sentrum.

For å sikre en bærekraftig utvikling av både kommunens økonomi og tjenesteproduksjon, vurderer kommunen kontinuerlig hvordan vi jobber, og hvilken måte vi tilbyr tjenester på. Vi finner nye og smartere måter å jobbe på og tar i bruk ny teknologi for å utvikle tjenestene våre. Kommunen har som ambisjon at digitale løsninger skal bidra til kvalitet og effektivisering av tjenester. Hovedmålet er at innbyggere og næringsliv primært skal bruke digitale tjenester i dialog med kommunen, og alle som kan må ha tilgang til, og mulighet til å kunne bruke fremtidsrettede løsninger. På denne måten kan vi også bruke våre begrensede ressurser på en bedre måte for de som av ulike årsaker ikke har mulighet til, eller evner å benytte digitale løsninger.

Slik gjør vi det

1. Er en attraktiv arbeidsgiver der kompetanseheving og utvikling er i fokus.
2. Yter lovpålagte tjenester i tilstrekkelig omfang og av god kvalitet. Har fokus på tjenesteutvikling og på å tilpasse tjenestene til befolkningens behov.
3. Legger til rette for at alle innbyggere skal ha gode muligheter til å delta i den digitale utviklingen.
4. Øker effektivitet i kommunens tjenester.
5. Tar i bruk helseteknologi som fremmer kvalitet, sikkerhet og god ressursutnyttelse i helse og omsorgstjenestene.
6. Videreutvikler reiselivs- og opplevelsesindustrien.
7. Støtter opp om effektiv energibruk.
8. Jobber målrettet for heltidskultur og likestilt arbeidsliv.
9. Skaper tettere dialog mellom næringsliv og kommune.
10. Spisser Evjemoen næringspark sin rolle som kommunens næringsutvikler.
11. Legger til rette for etablering av flere nye offentlige arbeidsplasser.

Sentrale bærekraftsmål

Utdanning og kompetanse

Slik vil vi ha det

Foto: Pexels.com

I 2034 har innbyggerne i Evje og Hornnes god helse og høy deltakelse i arbeidslivet. Flere innvandrere og mennesker med nedsatt funksjonsevne er i jobb. Et godt samarbeid mellom næringslivet, UiA og fylkeskommunen har ført til at nye og attraktive arbeidsplasser og studietilbud er etablert i kommunen. Vi har distriktsvennlige og desentraliserte tilbud for høyere utdanning. Setesdal vidaregåande skule avd. Hornnes har et variert linjetilbud i tråd med kommunens og regionens behov. Dette har skapt gode forutsetninger for regional kompetanseutvikling og en god balanse mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse på arbeidsmarkedet. Det er færre arbeidsledige og unge uføre, og flere som fullfører utdanning.

Trygghet, trivsel og verdsetting av mangfold gir grunnlag for at alle barn og unge får oppfylt sitt potensial til læring. Prioritering av tidlig innsats forutsetter at tjenestene samarbeider om å forebygge utfordringer og hjelper hverandre med å identifisere barn og unge med utfordringer. De som har behov for særskilt oppfølging eller tilrettelegging blir tidlig identifisert og får et tilpasset og inkluderende tilbud. Kapasitet, kompetanse og kvalitet i tverrfaglig samarbeid er nødvendig for å lykkes med dette.

Det store fokuset på digitalisering og digital transformasjon har medført behov for ny kompetanse, og kommunen bruker ressurser på både kompetanseheving og på å følge med på det som skjer, organisatorisk og teknologisk - nasjonalt og regionalt. Ledere på alle nivå har en viss kompetanse både på digitalisering og teknologi for å kunne møte framtidsutfordringene på best mulig måte.

Slik gjør vi det

1. Styrker samarbeidet mellom kommune, fylkeskommune og UiA.
2. Sikrer et bredt linjetilbud ved Setesdal vgs. avd. Hornnes i tråd med kommunens og regionens behov.
3. Legger til rette for etter- og videreutdanning for ansatte.
4. Videreutvikler rutiner for samarbeid om overgangene gjennom hele utdanningsløpet.
5. Videreutvikler fleksible etter- og videreutdanningstilbud basert på arbeidslivets behov for ny kompetanse.
6. Styrker samarbeidet mellom NAV, kommune og andre aktører for å forebygge utenforskap.

Sentrale bærekraftsmål

7 Arealstrategi

Foto: Siv Therese Kile Lie

Evje og Hornnes sin visjon om å være «Hjertet i Agder» krever en høy arealberedskap og evne til å tenke stort, nytt og langsiktig. Som et regionsenter har kommunen et særlig ansvar for å bidra til at også kommunene rundt oss skal utvikle seg på en god måte.

Viktige verktøy

Kommuneplanens areal- og samfunnsdel er viktige verktøy for å nå fremtidige målsettinger. Arealplanlegging handler om å legge til rette for nye utbyggingsområder, men gjennom planlegging skal det også legges til rette for en bærekraftig utvikling for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Kommuneplanen skal gi forutsigbarhet for befolkningen og sikre investeringene som gjøres i samfunnsstrukturene.

Bærekraftig utvikling

Det er en økende erkjennelse av at vår adferd kan være ødeleggende for det biologiske mangfoldet på jordkloden. Arealbruksendringer og nedbygging av natur er den største trusselen mot både naturmangfold og jordvern, og kunnskap er en forutsetning for å kunne ivareta viktige verdier. Det er blitt viktigere å ha et gjennomtenkt forhold til hvordan vi benytter og bevarer naturarealene. Vi må finne rett balanse mellom vern av natur og kulturverdier, og ivaretagelse av lokalsamfunnenes behov for bolig og næringsutvikling.

Bærekraftig utvikling består av tre dimensjoner:

- Miljø
- Sosiale forhold
- Økonomi

En bærekraftig utvikling må skje innenfor planetens tålegrense (miljødimensjonen). Samtidig må vi sikre at mennesker har et rettferdig grunnlag for å leve gode liv (den sosiale dimensjonen), og sikre økonomisk trygghet for alle (den økonomiske dimensjonen). Både sosial og økonomisk bærekraft er avhengig av miljødimensjonen, altså at vi tar vare på planeten vi bor på.

FNs tre bærekraftsdimensjoner og tilhørende bærekraftsmål:

Føringer for kommunens arealplanlegging

Gjennom god arealplanlegging skal vi skape trivsel, mer fysisk aktivitet og større trygghet. Lokalisering av boliger og virksomheter på riktig sted reduserer transportbehovet, og gjør det mer attraktivt å gå, sykle eller bruke kollektivtransport. Nye boligområder skal hovedsakelig etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Tidligere vedtatt arealbruk skal revurderes på bakgrunn av ny kunnskap om klimaendringer, samfunnssikkerhet, myr og andre naturverdier og nye nasjonale og regionale føringer.

Sosial bærekraft

«Handler om å sikre rettferdighet, likestilling og inkludering. Det inkluderer rettigheter, muligheten til å påvirke eget liv og samfunnet, samt tilgang til grunnleggende tjenester som helse og utdanning.»

Vi vil at:

- Boliger tilrettelegges med ulik grad av fellesskapsløsninger i ulike prisklasser.
- Universell utforming sikres der man kan.
- Evje sentrum skal styrkes med gode uteområder og møteplasser for innbyggere og besøkende.
- Alle nye boligfelt skal ha leke- og utearealer av god kvalitet.
- Fellesareal og infrastruktur i eksisterende boligfelt skal oppgraderes ved fortetting.
- Det skal legges til rette for friluftsliv i nærområdene til boliger og fritidsboliger.
- Det skal legges til rette for trygg skoleveg for alle
- Det skal tilrettelegges for at folk kan bygge bolig i områder med bosettingshensyn.

Økonomisk bærekraft

«Handler om å skape verdier og vekst på en ansvarlig måte.»

Vi vil at:

- Nye næringsarealer i hovedsak skal etableres i tilknytning til rv. 9
- Store næringsområder skal prioriteres fremfor mange små.
- Sentrumssonene i dagens kommuneplan skal videreføres og utvikles for å sikre et levende sentrum
- Det skal legges til rette for areal til forsterket nettkapasitet for nye etableringer
- Dyrkbart areal skal sikres for lokal matproduksjon
- Klimaendringer skal hensyntas og det skal være fokus på klimatilpasning i all planlegging

Miljømessig bærekraft

«Handler om å ta vare på naturen, beskytte økosystemene våre og verne om biologisk mangfold.»

Vi vil at:

- Tidligere vedtatt arealbruk skal revurderes på bakgrunn av ny kunnskap om klimaendringer, samfunnssikkerhet, myr og andre naturverdier og nye nasjonale og regionale føringer.
- Fortetting av bolig- og hytteområder med tilstrekkelig infrastruktur prioriteres utbygd, fremfor etablering og utbygging av nye områder.
- Det legges til rette for at uttak av masse og masselagring kan håndteres lokalt, ved å regulere inn egnede områder.
- Nye byggeområder ikke skal plasseres på myr eller dyrket/dyrkbar mark.
- Det legges til rette for ladeinfrastruktur.

- Det legges til rette for gang- og sykkelveger.
- Det stilles krav til vurdering av massivtre i alle planprosesser.
- Det legges til rette for utbygging av nærvarmeanlegg basert på bruk av fornybare energikilder.
- Det skal være fokus på bruk av overskuddsvarme fra næring.
- Blågrønn faktor skal vurderes i kommunale byggeprosjekter.
- Det skal være et vann- og avløpsnett som sikrer tilstrekkelig mengder reint vann og en miljømessig forsvarlig avløpshåndtering for nåværende og framtidige bolig-, fritidsbolig- og næringsområder.
- Det legges til rette for tilstrekkelig energitilgjengelighet.

8 Oppfølging av samfunnsdelen

Foto: Kathe M. Kjetså

Samfunnsdelen er overordnet. Mer konkrete mål, strategier og tiltak utvikles i planer som er underordnet samfunnsdelen.

Økonomiplanen utgjør samfunnsdelens handlingsplan. Prioriteringer av tiltak skjer årlig gjennom arbeidet med økonomiplan og budsjett og det bli synliggjort hvordan satsingsområdene og tiltak i andre planer følges opp.

Der arealdelen er juridisk bindende, er samfunnsdelen politisk forpliktende. For å sikre politisk forankring skal samfunnsdelen tas opp til vurdering så raskt som mulig etter hvert kommunevalg.